

Číslo 6 - červen 1994

- **FS:** inženýrské studium 750
bakalářské studium 350
- **FAST:** inženýrské studium 1000
- **FA:** talentové zkoušky úspěšně složilo 92 uchazečů ze 440 přihlášených; pokud tito adepti vykonají úspěšně dne 21. 6. i přijímací zkoušku, budou všichni přijati ke studiu
- **FP:** inženýrské studium 150, 321 přihlášených
bakalářské studium 50, 1784 přihlášených
- **FEI:** inženýrské studium - 750 uchazečů (pravděpodobně bude z tohoto počtu vytvořen 1 kruh bakalářského denního studia) z 1238 přihlášených
- **FCh:** inženýrské studium - přijato 110 ze 160 přihlášených
- **FaVU:** přijato 27 z 319 přihlášených; počet přijatých studentů v jednotlivých ateliérech: ateliér malířství - 5, ateliér sochařství 3, ateliér kresby a grafiky - 3, ateliér grafického designu - 3, ateliér konceptuální tendence - 3, ateliér video-multimedia-performance - 4, ateliér průmyslového designu - 6.
- **FT:** inženýrské studium ekonomický směr - přijato 96, inženýrské studium technologický směr - přijato 175, přihlášených celkově 1271 uchazečů

Kolik studentů do 1. ročníku VUT?

Do 1. ročníku fakult VUT pro školní rok 1994/1995 bude přijat tento počet uchazečů (čís-la jsou přibližná, přijímací řízení na fakultách nebyla v době redakční uzávěrky ještě ukonče-na):

... a na konci studia

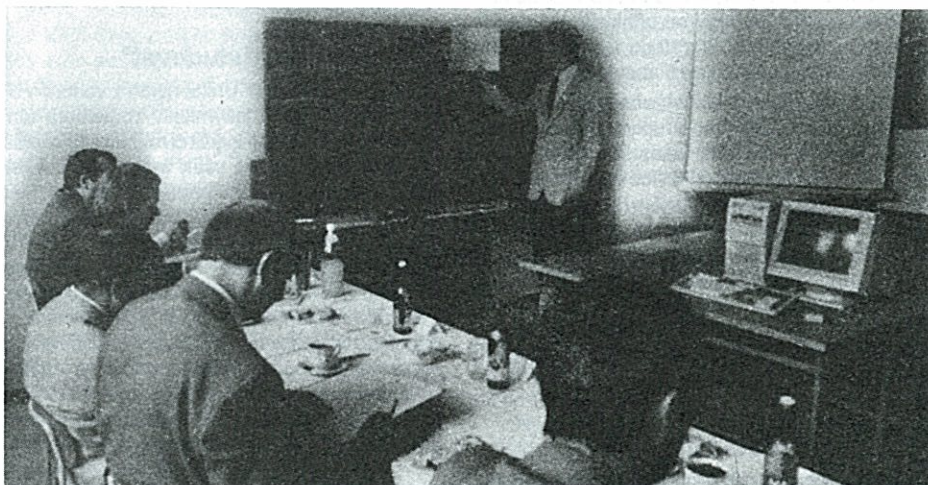

Foto: František Votápek

Mnohonásobní inženýři či "věční studenti"?

"Proč jsem si podal přihlášku ke studiu na FS, ač letos promuji na FAST? Důvody - nejprve co nechci: tak nechci na vojnu - podotýkám zatím, nechci, opět zatím, ani do práce a nechci, opět zdůrazňuji zatím, odejít z Brna. Jsem z vesnice, rodiče mají zcela konkrétní představu, kam bych měl nastoupit a já si dosud nejsem jistý, jestli se moje představa s jejich ztotožňuje či ji jednoznačně odmítám. A co chci? Tak tedy - zůstat ještě v Brně, a to i na VUT jako student. Zdá se mi, že studium strašně rychle uteklo, chtěl bych toho do sebe na škole ještě co nejvíce vstřebat - řekl bych - ještě si užít - ale toto slovo je chápáno příliš pejorativně, už vidím to množství zdvižených prstů, obě ruce by nestačily. Nezasťírám, že se chci těšit i výhodám, které studentský život obnáší. Hlavně koleje - nevím, jestli by mně rodiče platili privát, mám ještě dva mladší sourozence. A pochopitelně, skutečně ne v poslední řadě, získat druhý diplom, rozšířit si kvalifikaci a zvýšit tak, řekněme, svoji hodnotu na trhu práce."

Takto vyjádřil důvody, proč podal přihlášku ke studiu na strojní fakultu třidvacetiletý mladý muž, který za několik dnů bude promován na stavebního inženýra. Ve svém rozhodnutí absolvovat druhou fakultu VUT nezůstal vůbec osamocen. Těch, kteří se s diplomem, tak říkajíc, v kapse, rozhodli absolvovat druhou fakultu či jiný obor stejné fakulty, je v letošním roce 417.

Určitý počet studentů-absolventů se na školách vyskytoval vždy, dříve se však jednalo spíše o výjimky, bylo snadné je spočítat na prstech jedné ruky. Situace se změnila před dvěma, třemi roky, a od té doby jejich počet rok od roku narůstá. Letos, jak již bylo uvedeno, je jejich počet vyšší než 400 a tak se tímto novým fenoménem rozhodlo zabývat i kolegium rektora. Důvod nespočívá ani tak v expanzivně rostoucím zájmu absolventů o další studium, jako v diametrálním rozdílu mezi přihlášenými, přijatými a zapsanými a skutečně studujícími studenty. V tomto školním roce studuje na celém VUT 89 studentů-absolventů. Rozdíl s letošním číslem přihlášených je sice zřejmý, ale přesto je to údaj málo vypovídající. Lepší úhel pohledu nabízejí čísla z jednotlivých fakult.

Z celkového počtu přihlášených 417 se na Fakultu architektury a Fakultu technologickou hlásí shodně pouze dva uchazeči (na FA letos studuje 5 absolventů, na FT 2), na FEI je podáno 15 přihlášek (studují 2). V celkovém počtu podaných přihlášek absolventů zaujímá třetí pořadí Fakulta podnikatelská, hlásí se na ni 102 absolventů. Fakulta podnikatelská je však, co se týče obsady i struktury studia (u inženýrského studia zajišťuje až II. stupeň), mimo rámec sledovaného problému. Potvrzuje to i číslo přijatých a skutečně studujících absolventů, které je shodné - 25.

Na Fakultu stavební se přihlásilo 106 uchazečů, oproti loňskému roku zaznamenala tato fakulta více než dvojnásobné zvýšení zájmu absolventů o studium. Loni se přihlásilo kolem 50 uchazečů, přijato bylo 20 (12 do 1. ročníku, 8 do vyšších ročníků), studuje 15 absolventů.

Největší počet přihlášek absolventů zaznamenala, ostatně tak jako v uplynulých dvou letech, Fakulta strojní. Letos se hlásí 190 uchazečů, což je téměř o 50 více než loni a téměř 80 více než v roce předloňském. V roce 1992 se přihlásilo 112 zájemců, 18 se odhlásilo a ke studiu bylo přijato 94 (3 do 1. roč., 28 do 2. roč., 1 do 3. roč., 59 do 4. roč., 3 do 5. roč.). V roce 1993 se přihlásilo 141 zájemců, 41 odhlásilo, přijato bylo 93 (46 do 2. roč., 2 do 3. roč., 45 do 4. roč.). Z tohoto počtu přijatých studovalo v tomto školním roce pouze 40 absolventů.

Student musí bydlet

Jedním z důvodů, proč se opět hlásí k dennímu studiu, je - jak mně uvedl absolvent FAST - i možnost získat ubytování na kolejích. Tento faktor hraje jistě nemalou roli, jak ostatně potvr-

zuje i řec čísel. Ze 190 přihlášených na FS má trvalé bydliště Brno asi 25 uchazečů, ze 106 přihlášených na FAST vykazuje trvalé bydliště Brno pouze 9 uchazečů.

Právě ubytování na kolejích se týká jedno z opatření, která k této problematice zaujalo kolegium rektora - a sice, že ti studenti budou ubytováni na kolejích až v rámci volných kapacit. Ředitel SKM ing. Jaroslav Grulich mně k tomu řekl: "Dosud z přihlášek o ubytování na kolejích nebylo zřejmé, zda se jedná o studenty-absolventy, protože v přihlášce žadatel uváděl pouze ročník fakulty, který bude studovat. Chceme proto požádat studijní oddělení fakult, aby nám poskytla tyto informace. Potom budou tito zájemci o ubytování zařazováni do 0. pásma, v kterém je nejmenší šance na získání ubytování a neměla by v těchto případech platit tzv. doplňková kritéria. Myslím, že je to spravedlivé, zatímco někdo by měl možnost bydlet 7, 8 let, jiný by nedostal koleje ani druhý rok."

Jak dlouho studovat?

Další tři ze čtyř opatření, které kolegium rektora k této problematice přijalo, se týkají způsobu a délky studia: rozvolnění studia není přípustné, celková délka studia by neměla překročit 8 až 9 let. Nejnižší možný ročník, do kterého mohou absolventi na základe diferenciací zkoušky nastoupit, je 2. ročník. Pokud se jedná o absolventa, který chce na stejné fakultě studovat jiný obor, studium by měl zahájit až 3. ročníkem.

Poslední zásada je částečně a různým způsobem na fakultách již uplatňována. Na strojní fakultě, kam směřuje největší nápor absolventů, byli do prvního ročníku za poslední dva roky přijati pouze tři zájemci. Větší počet prvků-absolventů byl přijat na FAST, a to 12 v loňském roce.

Studovat či "studovat"

Co říci závěrem? Určitě nikdo z vedení VUT nemá zájem bránit jakýmkoliv způsobem těm, kteří si opravdu chtějí zvýšit či rozšířit svoje vzdělání. Na druhé straně však vedení VUT nemá zájem ani o tyto formální papírové studenty, kteří v podstatě figurují jen na přihláškách, v dotaznících, žádostech či jiných formulářích. "Proto je u těchto studentů třeba", říká rektor VUT profesor Petr Vavřín, "uplatňovat individuální přístup a za hlavní kritérium brát jejich zájem o studium, například výsledky ve cvičeních či průběžné hodnocení a podobně. Prostě oddělit ty, kteří si skutečně chtějí rozšířit své znalosti od těch, kterým jde v první řadě o ubytování na kolejích a další výhody studentského stavu."

(mar)

Rektorát informuje

GAUDEAMUS '94

Ve dnech 20. až 22. října se bude na brněnském výstavišti konat I. veletrh pomaturitního vzdělávání Gaudeamus '94. Veletrh, na kterém bude prezentováno vzdělání tak, jak je jednotlivé školy nabízejí, se koná pod záštitou náměstka MŠMT prof. ing. Emanuela Ondráčka, CSc. a rektora VUT prof. ing. Petra Vavřína, DrSc. Pro návštěvníky výstavy bude připraven katalog výstavy, který bude sloužit jako základní informace o vystavujících školách. VUT se veletrhu aktivně zúčastní, předpokládá se, že pronajme výstavní plochu v rozsahu asi 27 m².

AUTOBUS DO PRAHY

Zaměstnanci VUT mohou za účelem služební cesty do Prahy použít školní autobus. Autobus jezdí z Brna každou středu v 6,00 hodin od lázni na Kopečské ulici, z Prahy autobus vyjíždí v 16,00 hodin od Paláce kultury.

Cestu je třeba nahlásit předem - do 15 hod. v úterý - na dopravní oddělení (tel. 742896) s uvedením jména a pracoviště. Řidiči autobusu je nutné odevzdat přepravenku potvrzenou vedoucím pracoviště. Během letních měsíců autobus do Prahy nejedí (naposledy v tomto školním roce jede 29. června), další spoj bude zajištěn v druhé polovině září.

POČET ZAMĚSTNANCŮ NA VUT

Při setkání se členy akademické obce FS dne 9. června byla položena otázka, kolik zaměstnanců mají jednotlivé části VUT. Protože se domnívám, že by to mohlo být zajímavé i pro ostatní, uvádím následující údaje (zaokrouhleno na celá čísla):

FAST	547
FP	48
FS	660
FEI	448
FCH	29
FA	169
FaVU	24
FT	169
SKM	397
ÚSI	6
CVIS	39
TPO	97
Ústřední knihovna	5
Doprava	10
STvZ	12
Rektorát	49

Prof. ing. Petr VAVŘÍN, DrSc.
rektor VUT

Profesor Ženíšek členem Učené společnosti ČR

Budit touhu po poznání a radost z něho

Jedním ze třiceti šesti zakládajících členů Učené společnosti České republiky, jejíž činnost byla obnovena po více než 40 letech začátkem května tohoto roku, je i zástupce Vysokého učení technického, a sice profesor Alexander Ženíšek, DrSc., ředitel Ústavu matematiky Fakulty strojní.

Učená společnost České republiky byla ustavena přijetím deklarace dne 10. května 1994. Co předcházelo tomuto kroku a jak došlo k založení společnosti?

Učená společnost ČR chce navázat na činnost Soukromé učené společnosti, která u nás byla založena roku 1775. Přetvořením této společnosti byla ustavena Královská česká společnost nauk, která roku 1952 se vznikem ČSAV zanikla.

Podnět k obnově Učené společnosti vzešel od profesora Otta Wichterleho, který v listopadu roku 1992 kolem sebe shromáždil skupinu vědců, která se pod vedením předsedy Akademie věd ČR profesora Rudolfa Zahradníka začala pravidelně scházet. Byla vytvořena Nadace pro obnovu Učené společnosti ČR. Minulý rok přijal prezident Václav Havel na Hradě profesora Zahradníka s doktorkou Illnerou. Při tomto setkání vyjádřil prezident podporu snahám o obnovu společnosti a dokonce se přál, aby Učená společnost ČR byla definována zákonem. Premiér Václav Klaus však zaujal stanovisko - zákon ne - a tak, byla společnost obnovena jako občanská iniciativa. Ostatně tak se tomu stalo i při jejím založení před více než 200 lety.

Pane profesore, jak vy osobně jste se stal členem společnosti?

Každý z počáteční skupinky vědců kolem profesora Wichterleho měl možnost navrhnout několik dalších členů společnosti. Mně osobně navrhl prof. RNDr. Jaroslav Kurzweil, DrSc., ředitel Matematického ústavu AV ČR.

Společnost má dnes 36 členů, z nichž pět včetně mě žije a působí na Moravě. Jsou to - rektor UP v Olomouci prof. PhDr. Josef Jařab, CSc.; prof. PhDr. Ivo Možný, CSc., FF MU; prof. MUDr. Oldřich Nečas, DrSc., LF MU; prof. RNDr. Emil Paleček, DrSc., Biofyzikální ústav AV. Ženu máme mezi sebou zatím jedinou, a sice místopředsedkyni AV ČR paní RNDr. Helenu Illnerovou, DrSc.

Jak se mohou ostatní případní zájemci stát členy Učené společnosti ČR?

Na posledním zasedání společnosti 7. června byly schváleny "Stanovy US ČR". Podle nich bude mít společnost maximálně 50 členů v aktivním věku do 65 let. Po překročení této věkové hranice zůstává dotyčný členem společnosti se všemi jejími právy - takže obecně není počet členů omezen.

Postup při přijímání nového člena je poměrně složitý a náročný - zjednodušeně řečeno - za adepta o členství se musí zaručit tři členové společnosti, potom jsou vypracovány - rovněž členy společnosti - tři oponentní posudky a v případě, že jsou kladné, je přikročeno k hlasování. Hlasování je dvoukolové - v první kole je nezby-

ná nadpoloviční většina hlasů, ve druhém kole je pro přijetí nového člena nutný hlas 2/3 členů společnosti.

Chcete využít svého práva a navrhnout nového člena US ČR?

Ano. Chtěl bych zopakovat svůj návrh na přijetí prof. ing. Jiřího Kratochvíla, DrSc. z Ústavu vodních staveb FAST VUT. Profesor Kratochvíl je inženýrem par excellence, byl vůbec první, kdo na kontinentě použil metodu konečných prvků. Řekne-li se metoda konečných prvků, každému zasvěcenému se vybaví dvě jména Zlámal, Kratochvíl. To, co udělal Zlámal v matematice, to udělal Kratochvíl v inženýrských aplikacích. Mimo to je profesor Kratochvíl i výraznou postavou ve vědní politice - jeho názory jsou logické a mají patřičnou váhu.

Rovněž uvažuji, že navrhu prof. ing. arch. Vladimíra Šlapetu, DrSc., děkana FA ČVUT.

Může se stát členem společnosti i zahraniční vědec?

Může, ale členství zahraničních vědeckých pracovníků bude většinou čestné.

Jak bude společnost financována?

Jediným oficiálním zdrojem majetku společnosti jsou příspěvky členů, které činí 0,5 % čistého ročního platu. Současně se vznikem společnosti byla založena Nadace Učené společnosti ČR, která bude usilovat podporu státu a veřejně činných osob v domácím i mezinárodním měřítku.

Dne 25. června přijal Učenou společnost ČR na Hradě prezident Václav Havel. Jaké jsou vaše dojmy ze setkání s prezidentem?

Velmi dobré. Zprv - člověka potěší, že máme opravdu velice vzdělaného prezidenta. Pan prezident se ukázal jako velice kultivovaný člověk s výborným přehledem. Prezident Havel vzpomněl, jak jako devítiletý kluk vyslechl rozpravu profesora Wichterleho se svým dědečkem, který překládal jeho učebnici anorganické chemie do angličtiny. Prezident si dobře zapamatoval zdánlivě paradoxní výrok Wichterleho, tehdy třicátníka, který pronesl: "Čím hlouběji pronikáme pod povrch věcí, tím více se nám cíle vzdalují, ačkoliv se jim přibližujeme".

Zadruhé - na Hradě mně velice zachutnalo šampaňské. Já totiž většinou šampaňské nechám stát, protože mi nechutná, ale toto "hradní" bylo tak dobré, že bych vypil i druhou sklenku. Ale nebyla.

Podstatné ale je, že prezident Havel přijetím Učené společnosti dal najevo, že se založením společnosti souhlasí a její činnost podporuje. A to je významné zvláště proto, že se nepodařilo

prosadit, aby obnovu společnosti bylo dáno zákonem.

Pana profesore, v čem vy osobně vidíte smysl a cíl Učené společnosti ČR?

Učená společnost se chce rozvíjet v intencích Královské české společnosti nauk. Pokračujeme v tradici setkání, z nichž každé je zahájeno přednáškou některého ze členů, proslovenou formou a jazykem srozumitelným všem ostatním. Nechceme se však zabývat pouze specifickými vědními obory a otázkami s vědou souvisejícími, ale chceme se vyjadřovat i k problémům obecnějším, k politickému, společenskému a vůbec celkovému duchovnímu dění v naší společnosti. Na základě diskusí chceme hledat a formulovat svůj filosofický postoj ke světu.

Myslím, že cíl US ČR je dobře vyjádřen v přijaté deklaraci. Cituji: "Cílem Učené společnosti ČR je podněcovat svobodné pěstování vědy, budit touhu po poznání a radost z něho, šířit vědecké poznatky ve veřejnosti, podporovat zvyšování úrovně vzdělanosti a tvůrčího, racionálního a lidsky odpovědného klimatu v ČR. Budeme pěstovat myšlení a jednání překračující hranice jednotlivých oborů. Chceme pomáhat tomu, aby vědecké poznatky přispívaly k účinným a kvalifikovaným pohledům a rozhodnutím v našem veřejném životě."

Připravila (mar)

Cena Nadace Universitas Masarykiana

V souladu s programem a posláním Nadace Universitas Masarykiana rozhodlo se její předsednictvo zřídit Cenu Nadace Universitas Masarykiana.

Cena nadace Universitas Masarykiana představuje ocenění: za dílo v oblasti vědy, umění i veřejného života, které otevřelo neznámé prostory, nastolilo nové otázky a přispělo k humanitaci; za vytváření inspirujících vazeb mezi vědou a uměním; za objevné a přitažlivé zprostředkování vědy a umění široké veřejnosti.

Cenu uděluje předsednictvo Nadace Universitas Masarykiana koncem každého roku (poprvé v roce 1994) dvěma osobnostem: jedné z akademické obce Masarykovy univerzity a jedné "vně zdi" MU (z Čech i ze zahraničí) na základě posouzení návrhů adresně vyžádaných od jednoho sta významných představitelů české i zahraniční vědy, kultury a veřejného života i na základě jednotlivců a sdružení.

Cenu tvoří originální cínové plastiky Olbrama Zoubka z cyklu *Zvídavost*; v roce 1994 to bude *Zvídavost - Letící s reálnou draperií a Zvídavost - Múza*.

Vysoké učení technické navrhlo na Cenu Nadace Universitas Masarykiana děkana FaVU VUT prof. akad. sochaře Vladimíra Preclíka.

(red)

Na cestě k technické univerzitě

Na slavnostní inauguraci nového rektora VUT v Brně jsme slyšeli příjemnou zprávu, že toto vysoké učení směřuje k přeměně na školu univerzitního typu. Zajisté si nikdo nepředstavuje, že jde jen o přejmenování. Dosažení cíle znamená hlubokou vnitřní přeměnu, která sotva bude trvat jen několik roků. Spíše jde o problém a úkol generační.

Při té příležitosti je vhodné uvědomit si, co znamená "univerzita", ale také, jak v minulosti došlo ke vzniku vysokých škol technických. Především tedy pojem "univerzita". Souvisí s pojmem "universum". Příbuzným pojmem "univerzální" dnes rozumíme spíše "všeobecný", tedy součet růzností. Například různých hledisek anebo školu s rozmanitými fakultami. Původní a vlastní význam pojmu "universum" však znamená něco podobného jako české všehomír, svět, veškeré jsoucno jako jeden nedílný, všeobecný integrovaný celek, který nelze popisovat nebo chápat po izolovaných částech, tedy po částech anebo z jednotlivých izolovaných hledisek. Vždy jen jako celek jediný, nikoliv součet jednotlivostí.

Takové pochopení, a tím spíše životní praxe - a k ní směřující vzdělávání - je mimo lidské schopnosti. Důkazem je, že se dosud nikomu nepodařilo takto svět popsat a vysvětlit. Pokoušeli se o to teologové a filosofové, ale nikdy všeobshahující, všeobecnou a "pravdivou" filosofii "neobjevili" (záměrně užívám slova "neobjevili", neboť ji nelze uměle vykonstruovat, je totiž nutně obsažena již v samotném jsoucnu).

Univerzity tedy od původu byly institucemi a školami, kde se k poznání universa mělo dojít. Jejich základem e středověku byla teologie, ovějí k ní přistoupila filosofie a dále speciální vědy jako historie apod. Praktický život ovšem nutně potřeboval na ní založené aplikace. Organizace společnosti nutně vyžadovala "právo", se kterým pak souvisí řada dalších disciplín, např. diplomacie apod. Teologie i právo byly a jsou chápány nikoliv jako výtvoř lidské, ale jako přirozenost seslaná Bohem. Lidské výtvoř proto nutně musely být odděleny a zahrnuty do skupiny disciplín "artistických", kam pak náleželo všechno umění, včetně rétoriky.

Středověkému pohledu na svět však unikala příroda. K uvědomění její existence došlo až v renesanci, i když vzpomínkou na předkřesťanskou antiku. Jako disciplína související s přírodou se ustavila chirurgie, později medicína v širším smyslu, třebaže jako renesance starověkého umění. Nutně následovala životně důležitá geografie, botanika atd. Počátky se soustřeďovaly vesměs na deskripci, později na tvorbu systémů podle formálních znaků.

V období renesance se také ustavilo umění jako samostatný a specifický obor lidské činnosti.

Trvalé potřeby vojenské, zesílené rozšiřováním stělných zbraní palných, daly již v renesanci vznik disciplínám technickým od mechaniky až po stavitelství a chemii. Technické disciplíny se zcela zabývaly výtvoř lidskými a materiálními. Dlouho považovány především za záležitosti vojenské, ještě i v době průmyslové revoluce. Dnes vidíme, že technické disciplíny dosahují největšího rozmachu v období válečných potřeb. Teprve koncem minulého století získalo nevojenské, tzv. "civilní" inženýrství vlastní statut. Již samo slovo "inženýr" vyjadřuje skutečnost, že nová realita vzniká schopností ducha lidského,

nikoliv objevováním existence zákonitostí božích či přírodních.

Všechna lidská činnost a vědění se postupně tedy roztřídily do čtyř hlavních oblastí: humanistické a společenské, přírodovědní, technické a umělecké. Každá disciplína v nich obsahuje prvky ze všech oblastí, avšak v různém podílu. V každé je obsaženo objevování a syntéza poznání jako činnost vědecká, tvoření jako činnost technická a umělecká.

Zhruba řečeno - složka filosofická a složka technická, konstrukční. Spojujícím článkem je složka koncepční. Slovo pochází z latinského "uchopuji, pochopuji - jako jediný celek", avšak rozeznáváme již jeho hlavní části. Koncepce je vyšší tvůrčí činností, nutně předcházející konstruování, z latinského "sestavování". Uchýlíme-li se k poněkud netechnickému vyjádření, pak koncepce posvěcuje konstrukční práci. Podstatou je schopnost zaujmout stanovisko.

Po ustavení vyjmenovaných hlavních oblastí lidského vědění a konání a jejich speciálních oborů se začala jevit potřeba jejich prolínání. Izolované názory na život nestačily k jeho vysvětlení, ani k jeho praxi. Příkladem může být biologie proti pouhému popisu jako hlubkové poznání ze všestrannějších hledisek. Avšak teprve v posledních dvaceti, třiceti letech se intenzivně pocituje nevhodnost oddělení a osamocení jednotlivých disciplín. Tuto nedostatečnost dala pocítit sama životní praxe.

Stále více se jeví nutnost v pravém smyslu univerzálního chápání každého jevu, skutku, činu, tj. pochopení jejich v rámci universa se všemi příčinami, důsledky i vztahy - třeba s nejdlehlšími a zdánlivě zcela nesouvisejícími jevy. Z nejdlehlších pohledů na jsoucno světa, jak viditelného, tak neznámého a nepochopitelného, duchovního. Takové chápání může nejen zabránit závažným chybám, ale je také zdrojem nových i překvapivých inspirací.

Dnes je patrné, že k pochopení universa nestačí jen racionalita. Víra v absolutní zákonitost je dnes otřesena. Možná tím, že se dosud neznáme, ale možná také tím, že neexistují. Spravedlivě nelze zavrhnout ani jednu z těchto možností.

Přeměna specializovaného chápání na chápání v rámci universa je hlubokou přeměnou a zejména pro mnohé racionalistické a pragmatické techniky vychované v dosavadním duchu je velmi obtížné. Vidění světa je dáno především prostředím - obecným vědomím, způsobem vzdělání, výchovou a poměry v nevelké míře genetickým založením. Způsob chápání se zpravidla nazývá tzv. světovým názorem. Síla prostředí spočívá v tom, že člověk do něho "vrůstá" jako do negativní formy, ve které sebe obtiskuje. pro technika se filosofie a zvláště teologie zdají příliš odlehle, nepotřebné k poznání. Avšak i ony jsou součástí poznávacích prostředků universa.

Cesty k přeměně nynější technické školy na školu univerzitního typu jsou zajisté složitější, avšak za zmínku stojí vytvoření prostředí jako nezbytného prostředku k "vrůstání". Jednou z podmínek jsou osobnosti univerzitně založené a své celostní chápání přirozeně přelévající do svého okolí, v daném případě do studentů. Žádoucí vliv na ně nelze vyvolat ani příkazy, ani poučkami nebo speciálními přednáškami. Není třeba připomínat, že osobnost se neprojevuje ani

projevy nadřazenosti, ani žoviálnosti, domnělým prostředkem k vytváření prostředí.

Žádoucí prostředí je dáno duchem, vztahy, kulturou chování a jednání, ale také materiálním prostředím. Prostředí musí působit průběžně a trvale i všudypřítomně. Ať jde o místnost, budovu, ubytování apod., ale třeba také o oblečení. Ideálním prostředím je tedy tzv. "campus", kde se odvíjí veškerý život, od bydlení přes společnost, sport, studium až po manažérskou a vědeckou činnost.

Dosažení takového stavu je velmi dlouhodobým úkolem. Avšak postupné kroky je možné zahájit vbrzku. Považuji za důležité, aby pojem "univerzitní typ" byl několikastupňově definován, aby byly stanoveny postupné kroky, určité normy praxe. I když zatím ne "technická univerzita", ale alespoň škola univerzitního typu. Škola cyklicky se vracějící k původním úkolům vysokého a humanitního vzdělávání, ale současně se modernizující pro současnost a budoucnost.

Doc. ing. arch. Josef ŠAMÁNEK, CSc.
vedoucí Ústavu stavitelství FA

Nadace Sira F. Lampla

I. Sir Frank a Vysoké učení technické v Brně, zastoupené rektorem, zřídili Nadaci Sira Franka Lampla, která byla dne 31. 3. 1994 zaregistrována na Magistrátu města Brna.

Sídlem Nadace je: Vysoké učení technické v Brně, rektorát, Kounicova 67a, 601 90 Brno.

Orgány Nadace jsou: správní rada, výbor Nadace, revizní komise

II. Účelem Nadace je umožnit studentům (maximálně 1 až 3, absolventům 2/3 semestrů studia) VUT studijní pobyt v cizině u stavební, architektonické nebo inženýrské firmy. Studenti budou vybíráni formou výběrového řízení. Správní rada vybere nejschopnějšího studenta (studenty) za přítomnosti rektora VUT; vybraný student (studenti) obdrží dopis rektora.

Kritéria pro přijetí jsou následující:

- výborné studijní výsledky
- charakterové vlastnosti
- znalost cizích řeči

III. Zdroji Nadace sloužícími k naplnění jejího účelu jsou zejména

- finanční vklad Sira Lampla
- příspěvky a dary fyzických a právnických osob z tuzemska i ze zahraničí
- úroky z vkladů finančních prostředků nadace u peněžních ústavů.

Prostředky poskytnuté Nadací jsou účelově vázány a smí být použity pouze k účelu vymezenému v čl. II. O použití prostředků Nadace rozhoduje správní rada.

Prof. ing. Jaroslav KADRNOŽKA, CSc.
předseda výboru Nadace

Pozn. redakce: Na prvním jednání správní rady Nadace, které se konalo 7. června, bylo dohodnuto umožnit vybranému studentovi, resp. studentům, vycestovat na náklady Nadace ještě v letošním roce. Fakulty mohou navrhnout svého kandidáta se specifikací nákladových požadavků a na základě kritérií stanovených Nadací do 30. června 1994.

(mar)

Autorizované školící středisko na FEI VUT

Training Center

Ústav mechaniky a počítačového konstruování FEI VUT v Brně získal statut Autorizovaného školícího střediska (ATC) firmy Autodesk s.r.o. Praha. Znamená to, že může provádět školení AutoCADu jak pro studenty VUT, tak pro technickou veřejnost. ÚMPK tím také získává právo absolventům příslušných kurzů udělovat mezinárodní osvědčení (certifikát).

Především se uvažuje, že uvedený certifikát bude udělován těm studentům, kteří absolvují kurzy CAD I a CAD II s výborným hodnocením. Firma Autodesk poskytuje svým autorizovaným školícím střediskům přímou podporu. ÚMPK, a tedy i fakulta, získal takto zdarma 13 instalací poslední verze AutoCADu r. 12 a má k dispozici další nejmodernější softwarové produkty firmy Autodesk. Na druhé straně garantuje obsahovou náplň kurzů, kvalitní lektory a vybavení počítačových laboratoří. Hlavní zásluhu na tomto úspěchu má Ing. Karel Mareš (nyní vedoucí ATC). Jeho aktivita přinesla ústavu i fakultě finanční přínos ve výši 1 300 000 Kč, což je komerční cena získaného software. Jistě přínos a úspěch nemalý. Škoda, že se pro něj chybí odpovídající bodová sazba v "Hodnocení úrovně akademických pracovníků na FEI VUT v Brně".

Výukou v oblasti CADu se ÚMPK zabývá již pět let. K námi zavedené tradici patří, že základní znalosti AutoCADu (u nás nejrozšířenějšího grafického editoru) získají všichni studenti prvních ročníků FEI v předmětu Technická dokumentace a CAD. Celkový přehled o existujícím software pro počítačovou grafiku podává volitelný kurs Grafické editory. Na ten pak navazují další volitelné kurzy (CAD I, II, III, OrCAD I, II, III, Personal Designer - 3D modelování, Design View, atd.), zabývající se detailně daným konkrétním editorem. CAD systémy jsou intenzivně využívány i v dalších kurzech zajišťovaných ÚMPK (Mechanika, Přesná mechanika, Konstrukce přístrojů, CAD systémy v mechanice atd.), zaměřujících se na jejich aplikace v elektrotechnice a elektro-mechanice. Jen ve školním roce 93/94 výše zmínované volitelné kurzy navštěvovalo asi 350 studentů. Je tedy jasné, že do styku s AutoCADem i s dalšími editory přijdou všichni, kteří projeví zájem a zapíší si daný kurz. Tedy nikoliv jen hrstka vyvolenců či diplomantů, jak tomu mnohdy bývá.

ÚMPK věnuje velkou pozornost meziústavní a mezifakultní spolupráci. Z tohoto důvodu vítáme směrnicí pro rozvoj mezifakultní spolupráce. Již nyní zajišťujeme některé kurzy v rámci studia fyzikálního inženýrství katedry fyziky Fakulty strojní. Rádi bychom spolupráci rozšířili. Obrácíme se proto touto cestou na další ústavy a pracoviště VUT s nabídkou kooperace v oblasti počítačového konstruování a CAD systémů. Všem zájemcům rádi poskytneme bližší informace.

Ing. František VOTÁPEK
Ing. Petr SLAVATA
ÚMPK FEI VUT v Brně

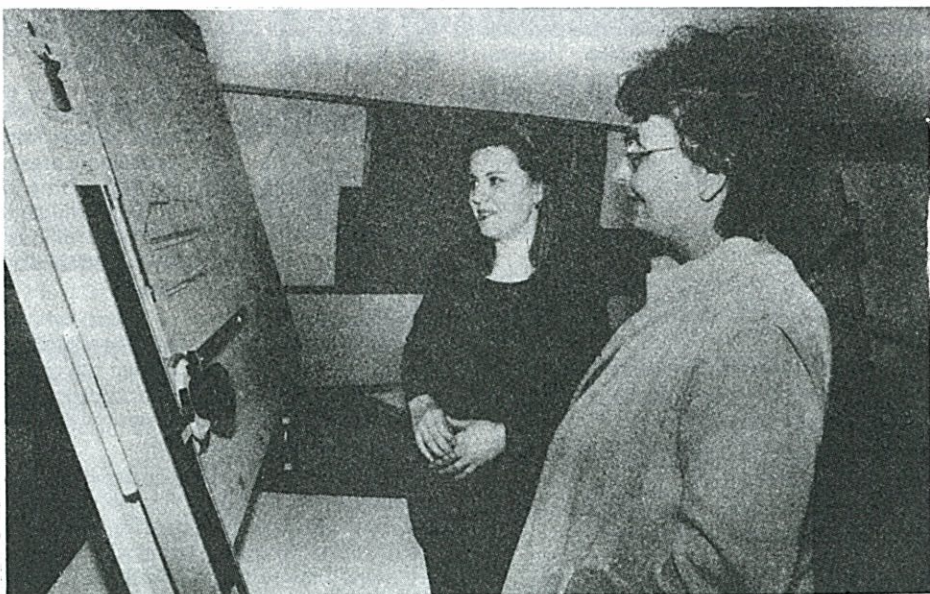

Foto: František Votápek

Rýsovný FAST VUT

Prostředí motivující k práci

Když jsem na začátku června přišla na Ústav pozemního stavitelství FAST VUT, panovala ve všech třech rýsovných ústavu evidentně pracovní-tvůrčí atmosféra. Přitom výuková část letního semestru již skončila a probíhalo zkouškové období, kdy studenti tráví více času než ve škole na kolejích, doma či ve studovnách.

Studenti, které jsem v rýsovnách zastihla, byli z posledního ročníku FAST, oboru pozemního stavitelství, a v rýsovnách vypracovávali svá témata diplomových prací.

Nic zvláštního, řeknete si, a řekla jsem si to v duchu i já. Bylo to na mně asi patrné, jelikož ing. Libor Matějka, který mě po ústavu provázel, povídá: "Já vím, všechno to vypadá jako úplná samozřejmost, a přesto tomu tak ještě nedávno nebylo."

Nedávno - znamená před dvěma roky a ing. Matějka má na mysli současné vybavení rýsoven. Ještě na začátku roku 1992 Ústav pozemního stavitelství FAST disponoval rýsovnami, ve kterých studentům sloužily pouze rýsovací stoly. Inženýr Matějka, když slyšel, jak mnohé bývalé státní podniky likvidují svoje projekční kanceláře, přišel s nápadem odkoupit, poměrně za lacíný peníz, rýsovací prkna z těchto podniků. A tak se podařilo 30. března 1992 otevřít na ústavu první rýsovnu vybavenou 18 rýsovacími prkny s pantografy. Již první měsíce provozu rýsovný potvrdily, že "nové" vybavení rýsovný přispělo bezesporu ke zkvalitnění výuky a slouží ke spokojenosti studentů i pedagogů. A tak na podzim roku 1992 byly na ústavu zřízeny další dvě velké rýsovný, vybavené tentokrát již novým zařízením, rýsovacími přístroji s pantografem, zn. ROBOTRON REISS. "Cena těchto rýsovacích přístrojů nebyla zrovna malá, jeden stál kolem 15 tisíc Kč," sděluje mi ing. Matějka, "a tak jsme zpočátku měli obavy, jak budou rýsovný po skončení semestrální výuky, využity." Na ústavu proto připravili "Dohodu o používání rýsovný", kterou ústav uzavíral s diplomantem na dobu vypracování jeho práce. Každý uživatel rýsovný byl seznámen se "Závažnými pokyny pro užívání rýsovný" a potom obdržel na dohodnutou dobu

právo využívat mu přidělené místo. Zájem studentů a i vztah k rýsovnám však předčil očekávání pedagogů, a tak vedení ústavu od uzavírání dohody upustilo. "Ukázalo se totiž zcela zbytečné, dnes stačí když si student zamluví včas svoje místo v rozpisu rýsovný a my víme, že je plně využije," dodává ing. Matějka.

"Každý den teď ve škole nad diplomkou strávím téměř dvanáct hodin," říká mi jedna z přítomných studentek, "přicházím ráno po osmé a odcházím kolem půl deváté večer. Vůbec si neumím představit, že bych podobným způsobem mohla pracovat doma či na kolejích. Současné vybavení je s tím předchozím nesrovnatelné." Její kolega k tomu dodává: "Já sice doma obdobné prkno mám, ale tady mi jde práce mnohem lépe. Jsem zde v denním kontaktu s vedoucím diplomové práce, nastalý problém mohu kdykoliv konzultovat, a navíc toto prostředí člověka k práci přímo motivuje."

Když za sebou tiše zavíráme dveře, studenti, dnes už snad stavební inženýři, se znovu okamžitě pouštějí do práce.

(mar)

Nepřehlédněte
ADCO Consortium Praha
informuje
autobusem do Belgie - Anglie
Pravidelná autobusová mezinárodní doprava
Ostrava-Olomouc-Brno-Praha
Liège-Bruxelles-London
od 15. 6. 1994 - 2x týdně z Brna
luxusní autobusy, výhodné ceny
obousměrné jízdné z Brna
Kč 4 100,-
pro skupiny nad 10 studentů
sleva 10 %
Informace pro skupiny
ADCO Praha tel.: 02/66310061-2
fax: 02/66310064
Předprodej jízdenek - informace
CK ČEBUS
Běhounská 19 - Brno
tel.: 42210046, 4215145
fax.: 42216185

Tak zněl jeden z názorů vyslovených na setkání předních představitelů průmyslu a podnikatelských kruhů Jihomoravského regionu s akademickými funkcionáři VUT dne 19. května 1994. A tento příspěvek požadující dobrou znalost teorie nebyl zdaleka ojedinělý ve velmi přínosné a na vysoké úrovni probíhající diskusi o profilu našich absolventů z pohledu generálních, technických a personálních představitelů průmyslu a obchodních společností. K dalším požadavkům typu:

Naučte studenty

- absolvent vysoké školy musí být znalý v teorii
- dejte studentům hodně teorie a naučte je v teorii experimentovat
- optimální je dobrá znalost teorie a těsné propojení s průmyslem atd.

Lze snad jen dodat spolu s klasikem: "Není nic praktičtějšího než dobrá teorie."

mít rádi teorii

Tyto požadavky na hlubokou znalost a samostatnou praktickou aplikovatelnost teorie souvisí s požadavky na široký rozhled v oboru a nikoliv na úzkou specializaci. Na diskusně položenou otázku: "Jaký je názor na představu (která je velmi často na VUT zdůrazňována s cílem udržet úzké specializace), že absolvent by se měl podrobně seznámit s některým oborem (tedy získat specializaci) a to mu umožní podle potřeby přejít na jinou specializaci", se neobjevil ani jediný souhlas. Naopak opakovaně bylo zdůrazňováno, že ke specializaci by se měl absolvent dostat v diplomové práci, a to v těsné spolupráci s příslušnými útvary v průmyslu.

Zásadní otázkou ovšem zůstává - jakou teorii a jakým způsobem ji studentům podávat. V žádném případě nemůže jít o teorii pro teorii, ale po důkladné analýze vybraných teoretických základů oboru, s nímž se student podrobně naučí duševně experimentovat na vhodných a motivujících aplikacích. Je třeba ukázat studentům, že taková teorie jim umožňuje věci vidět z potřebného nadhledu a dovolit si i možné vývojové aplikační tendence. Teorie dává inženýrské činnosti řád a perspektivu.

Kromě požadavku na znalosti jazyků (jako nedostatečná byla označena znalost jednoho jazyka) byl kladen důraz na dobrou úroveň využívání počítačové techniky. Tento požadavek je již všeobecně požadován za samozřejmý. Velký důraz byl však kladen na znalosti a schopnosti, které jim bohužel velmi často chybí. Je to dobrý všeobecný rozhled, kulturní úroveň a znalosti nejen v oblasti řízení firmy, ale především v řízení lidí a schopnost pozitivní komunikace ve větším či menším týmu. Opakovaně bylo zdůrazňováno, že naši absolventi nejsou ochotni převzít často mimořádné zátěže a odolávat stresovým situacím, které život v průmyslu, v podnikání, ale ve smysluplném výzkumu přinášá.

Všeobecně bylo možno konstatovat, že orientace nastoupená ke skutečně technické univerzitě, která bude vychovávat teoreticky dobře fundované absolventy se širokým rozhledem i s dostatečnou znalostí v oblasti humanitních disciplín je správná. Setkání s průmyslníky bylo určité dobrým příspěvkem k úvahám o koncepci pedagogického procesu a o profilu absolventů.

Prof. ing. Jaroslav KADRNOŽKA, CSc.
prorektor pro vzdělávací činnost VUT

Studentská tvůrčí činnost

Ve dnech 24. a 25. května 1994 proběhlo v areálu FS VUT v Brně již 3. kolo Studentské tvůrčí činnosti s mezinárodní účastí.

Letos bylo do soutěže přihlášeno celkem 62 prací, a to z VUT v Brně, ČVUT v Praze, Západočeské univerzity v Plzni, Technické univerzity v Bratislavě a Vojenské akademie v Brně.

Závěrečnou konferenci sponzorovalo 11 výrobních podniků a Nadace FS. Na konferenci představili svůj výrobní program manažeré následujících firem: ABB První brněnská strojírna, s.r.o. Kunc Hranice, Královopolská a.s. v Brně, Poličské strojírna, ABB-EJF, VÚ čerpadel Olomouc, Vítkovice, Přerovská strojírna, TOS Kuřim, Zbrojovka Brno, ČKD Blansko.

Soutěžilo se v sekcích: konstrukční, technologické, informatika a experiment a letos poprvé v sekci doktorandské.

Bylo uděleno 15 cen v celkové hodnotě 15 000 Kč. Ocenění byli: Cena děkana FS VUT - Václav Prchlík, ZČU Plzeň. Cena proděkana pro vědu a výzkum - Roman Bohátka a Roman Buček, VA Brno. Cena předsedy Rady STČ - Vladimír Kanich, VUT v Brně.

SEKCE KONSTRUKČNÍ

1. místo - Patrik Zima, ČVUT Praha; 2. místo Jiří Kučera, ZČU Plzeň; 3. místo - Zdeněk Franc, VUT v Brně.

SEKCE TECHNOLOGICKÁ

1. místo - Zdeněk Hajný, VUT v Brně; 2. místo - Věra Rappová, ZČU Plzeň; 3. místo Martin Adam, ČVUT Praha.

SEKCE INFORMATIKA EXPERIMENT

1. místo - Martin Ryšánek, VUT v Brně;
2. místo - Miriam Říšková, STU v Bratislavě;
3. místo - Josef Klement, VUT v Brně.

SEKCE DOKTORANDŮ

Za vynikající práce byla zvláštní cena hodnotitelské komise udělena inženýrům:

Pavel Charvát, VUT v Brně; Radim Ryška, VUT v Brně; Jan Vašina, VUT v Brně; Jiří Koutník, ČKD Blansko; Zbyšek Nový, ZČU Plzeň; Antonín Kříž, ZČU Plzeň; Elemír Štefko, VUT v Brně; Václav Jan, ZČU Plzeň.

Hodnotící komise s obdivem konstatovaly vysokou úroveň zpracovaných prací a kultivované vystoupení studentů na konferenci.

Vzhledem k rostoucí popularitě STČ nejen mezi studenty VUT v Brně, ale i na jiných vysokých školách technických si dnes, po třiletých zkušenostech, dovoluujeme zveřejnit Statut studentské tvůrčí činnosti na FS VUT v Brně (*Statut bude otištěn v červencovém čísle - pozn. red.*). Mohl by snad posloužit jako motivace pro ty fakulty, na kterých podobná činnost zatím neprobíhá.

Příkladem dobré spolupráce je koordinace STČ mezi Vojenskou akademií a FS VUT v Brně, která má již delší tradici. Rada STČ si zejména cení kvalitní zpracování oponentních posudků soutěžních prací a další nezištné pomoci při organizaci soutěže.

Na závěr snad jen tolik, že soutěž je otevřena všem studentům, bez ohledu na to, zda se na jejich fakultě STČ organizuje, či nikoliv. Stačí jen počátkem května přihlásit práci u předsedy rady STČ na FS VUT v Brně.

Doc. ing. František POCHYLÝ, CSc.
předseda Rady STČ

Studie využití Meopty

Studie prověřuje možnosti rekonverze areálu Meopty pod Palackého vrchem v Brně pro potřeby Fakulty elektrotechniky a informatiky a Fakulty chemické VUT.

Cílem nebylo jen oživení uvolněného areálu novou funkcí, ale architektonická proměna prostředí výrobního na prostředí vysokoškolského vzdělávání.

Utilitární výrobní provozy jsou obohaceny o dostavby zdůrazňující především vstupy do obou fakult, které jsou orientovány do území Palackého vrchu se stávající Fakultou strojní, kolejemi, menzou a ve výstavbě Fakultou elektrotechniky a informatiky a Technologickým parkem Brno.

Z tohoto pohledu má areál Meopty velice významnou polohu s pěší dostupností na výše uvedené objekty VUT. Realizace parku přivede do území i městskou hromadnou dopravu.

Studie prověřila kapacitní možnost transformace Meopty, která rozšířila o vestavby jednoduchých ocelových konstrukcí do halových objektů, dále pak o nadstavbu s ústavy a malými posluchárnami Fakulty chemické. Tento nově vzniklý objem hraje roli i v kompozičním řešení celku, stejně tak jako dostavba vstupu Fakulty elektrotechniky a informatiky. S původním cel-

kem Meopty bylo pracováno jako s otevřenou stavební strukturou, do které příčné a podélné osy kumulují nové aktivity a vytvářejí tak pěší tahy uživatele. Jednotlivé provozy jsou navrženy do samostatných celků tak, aby mohly pracovat bez vzájemných kolizí.

Nové funkční řešení areálu vyčleňuje objekty určené pro Fakultu FEI a objekty určené Fakultě chemické tak, že zhodnocuje nabídku prostorovou i technologickou stávající Meopty a umožňuje jejich etapovou rekonstrukci. Technická vybavenost areálu, jako trafostanice, výměníková stanice, sklady, umístěná v centrální poloze přitom bude sloužit oběma fakultám. Oběma fakultami může být využíváno i nově vytvořené atrium, aula, bufet a další funkce.

Provozní celky každé fakulty zahrnují rezervní prostory pomocných provozů, které budou řešeny podle konkrétních požadavků v dalším stupni projekční připravenosti.

Doc. ing. arch. Helena ZEMÁNKOVÁ, CSc.
prorektorka VUT

Pro zájemce o problematiku rekonstrukce Meopty je v přízemí rektorátu instalována výstava k tomuto tématu.

Ubytování na kolejích

O ubytování na kolejích ve školním roce 1994/95 podalo letos žádost 4 851 studentů (včetně těch, kteří se hlásí ke studiu) Vysokého učení technického.

Žádost byla kladně vyřízena u 3 759 studentů, neuspokojených žádostí je zatím 1 092.

Kolejní místa byla pro příští školní rok přidělována na základě pořadníku, který je stanoven podle těchto kritérií. Studenti jsou rozděleni do pásem dle časové vzdálenosti místa trvalého bydliště od Brna. Pásem je celkem sedm a jsou odstupňována přibližně po půl hodině. Do 0. pásma spadají studenti, pro něž je přibližná doba dojíždění kratší než jedna hodina a 5. pásmo je určeno dobou dojíždění delší než 200 minut. Do šestého pásma jsou zařazeni studenti - cizinci.

Další, tzv. doplňková kritéria, umožňují studentům posun o jedno i více pásem. Jsou nimi: postgraduální studium 5. pásmo student budoucího 1. ročníku + 3 pásma student budoucího 5. (6.) ročníku + 3 pásma zdravotní problémy + 1 pásmo sociální důvody + 1 pásmo osiřelost + 1 pásmo

V měsíci červnu podali studenti VUT v Brně petici, ve které žádají, aby jedním z kritérií pro ubytování na kolejích byl prospěch. Vedení VUT po konzultaci s ředitelem SKM ing. Grulichem muselo konstatovat, že pro příští školní rok není možné tento požadavek akceptovat. Kritéria ubytování pro školní rok 1995/96 budou znovu vypracována.

(mar)

Smlouva o ubytování na kolejích

Členové akademické obce VUT, už se vám dostala do rukou tzv. SMLOUVA O UBYTOVÁNÍ na kolejích pro rok 1994/1995? Pokud ne, tak jste přišli o velmi veselé zážitky. Nevíme, co tím chtěl dokázat člověk, případně kolektiv, který tuto smlouvu tvořil.

Oproti Smlouvě o ubytování na školní rok 93/94 přibyl ve smlouvě na příští rok některé články, kterými vedení SKM poukazuje na neschopnost řešit problémy k oboustranné spokojenosti.

Některé části tzv. smlouvy si dovolujeme uvést.

SKM se touto smlouvou zbavuje zodpovědnosti při ztrátě věcí na kolejích. Toto není řešení jak zajistit ochranu věcí tak, aby nedošlo ke krádežím jako v letošním školním roce. Řešení SKM je následující: "Ubytováný není oprávněn vnášet do pronajatého prostoru cenné předměty, zejména šperky a finanční hotovost v hodnotě nad 1000 Kč." Na tento nesmyslný zákaz si udělá názor jistě každý sám.

V nejednom článku se student předem zavazuje k povinnosti souhlasit se závaznými změnami, které vyhlásí SKM po uzavření této smlouvy. Mezi ně patří i tato závazná otázka: "Kolik se bude platit za koleje?"

Studenti s nastalou situací zásadně nesouhlasí, a proto se jejich zástupci z akademických senátů obrátili na vedení SKM s tím, aby tato

smlouva byla přepracována za účasti obou stran. O tomto kroku byl informován rektor VUT a Akademický senát VUT Brno.

za přípravný výbor Rady studentů VUT
Radek HORNÁČEK

(Pozn. red. - rektor VUT prof. Vavřín se přimlouvá studentům ke "Smlouvě o ubytování" zabýval a rozhodl, aby smlouva byla za účasti studentů, ředitele SKM a vedení VUT znovu projednána).

Rada studentů VUT

Nynější situace jasně dokazuje, že na naší škole již delší dobu chybí studentská organizace, která by se zabývala problémy studentů celého VUT. S vědomím nutnosti této organizace se sešli zástupci studentů největších fakult VUT, aby se dohodli na budoucnosti rady. Hlavními body jednání se stal cíl činnosti a otázka, jaká práva a povinnosti tato rada bude mít.

Činností rady má být zastupování zájmů studentů na úrovni celého VUT, koordinace studentské činnosti v rámci VUT a reprezentace naší školy.

Členy rady budou studenti delegovaní Studentskou komorou AS příslušné fakulty VUT. Tím rada obsáhne názory a připomínky všech studentů VUT. Nynějším úkolem je vytvoření takové vnitřní struktury rady, která umožní její co nejlepší funkčnost a operativnost.

Rada chce zahájit svou činnost na začátku příštího školního roku.

za přípravný výbor Rady studentů
Radek HORNÁČEK
student 2. roč. FS VUT

Pracovní návštěva

V prvním týdnu května navštívil katedru termodynamiky americký profesor dr. Jay Khodadadi z Technical University v Auburn ve státě Alabama.

Návštěva se uskutečnila na základě smlouvy mezi VUT Brno a touto americkou univerzitou, která byla podepsána při přípravě společného výzkumného projektu "Teplotní pole při tuhnutí, chlazení nebo ohřevu kovových materiálů a při optimalizaci technologických procesů" v rámci mezinárodního programu "U.S. - Czechoslovak Science and Technology Program". Tříletý grant byl mezivládní komisí přijat. Při návštěvě amerického partnera byl proveden detailní rozbor zadání a podrobně stanoveny dílčí cíle řešení. Připravuje se i reciproční výměna studentů na stážích, studijních pobytech. Odpovědným řešitelem grantu za českou stranu je prof. ing. Jiří Hloušek, DrSc.

Zajímavé poznatky o koncepci a organizaci citované partnerské univerzity chceme sdělit na připravované konferenci o koncepci pedagogického procesu na VUT v Brně.

Doc. ing. František KAVIČKA, CSc.
vedoucí katedry termodynamiky FS VUT

Všichni se těšíme na léto a cestování. Nejdelší a nejkrásnější mohou být právě cesty letní oblohou. Chtěl bych vám dát několik námětů na noční pozorování.

Léto je velmi příznivé období pro pozorování naší vlastní galaxie Mléčné dráhy, která se táhne od jihu k severu. Již malý dalekohled nám prozradí, že její stříbřitý pás tvoří tisíce slabších hvězdíček. Střed galaxie leží v souhvězdí Střel-

Léto

ce, které v létě kulminuje nízkou nad jižním obzorem. Jádro galaxie je od nás vzdáleno 30 tisíc světelných let. Kdyby nám výhled na něj nezakrývaly prachové částice, zářilo by asi jako Měsíc v úplňku. I tak mohou radioastronomové pozorovat jeho značnou aktivitu v oblasti infračerveného a radiového záření u zdroje známého pod označením Sagittarius A.

na obloze

Dalším zajímavým objektem je Velká galaxie v souhvězdí Andromeda, známá pod označením M 31. Tato spirálová galaxie je pozorovatelná jako malý obláček pouhým okem. Větší dalekohled nám odhalí její spirálová ramena i další galaktické systémy v jejím okolí.

Rovněž zajímavými objekty jsou planety. Na rozdíl od hvězd svítí klidným nemihotavým světlem.

Merkur - bude pozorovatelný od poloviny července ráno nízkou nad severovýchodním obzorem.

Venuše - v červenci a srpnu nad západním obzorem, viditelná v podvečer.

Mars - v souhvězdí Byk od půlnoci po oba měsíce.

Jupiter - mezi souhvězdími Panna a Váhy. Pozorovatelný na večerní obloze. Již v třídru lze pozorovat jeho nejjasnější měsíce - Io, Europa, Ganymed a Kallisto.

Saturn - v souhvězdí Vodnáře. Kromě večera bude pozorovatelný po celou noc v červenci i srpnu.

Dne 12. srpna se kolem 22. hodiny SELČ očekává maximum meteorického roje Perseidy (100 meteorů/hod). Roj bude činný od 9. do 15. srpna.

V rozmezí od 16. do 23. července očekávají astronomové s určitou pravděpodobností velmi vzácný úkaz. Bude jím srážka komety P/Shomaker - Levy 9 s planetou Jupiter. Hvězdárna a planetárium Mikuláše Koperníka k tomu chystá pořad Srážka s Jupiterem ve velkém planetáriu 1.7., 8.7., 13.7. a každý den od 15. do 23. 7. ve 20.00. V kritickou dobu se chystají také vizuální pozorování očekávaného úkazu.

Během léta budou tyto návštěvní dny:

Planetárium:

Pořady pro děti - středy v 18.00.

Pořady pro dospělé - středy a pátky ve 20.00.

Hvězdárna:

Pozorování Slunce - středy až soboty od 17.00.

Pozorování hvězdné oblohy - středy až soboty od 21.00.

Před návštěvou se lze podrobněji informovat na čísle 4132 1287.

Přejí vám krásné zážitky z prázdninových cest letní oblohou.

František VOTÁPEK

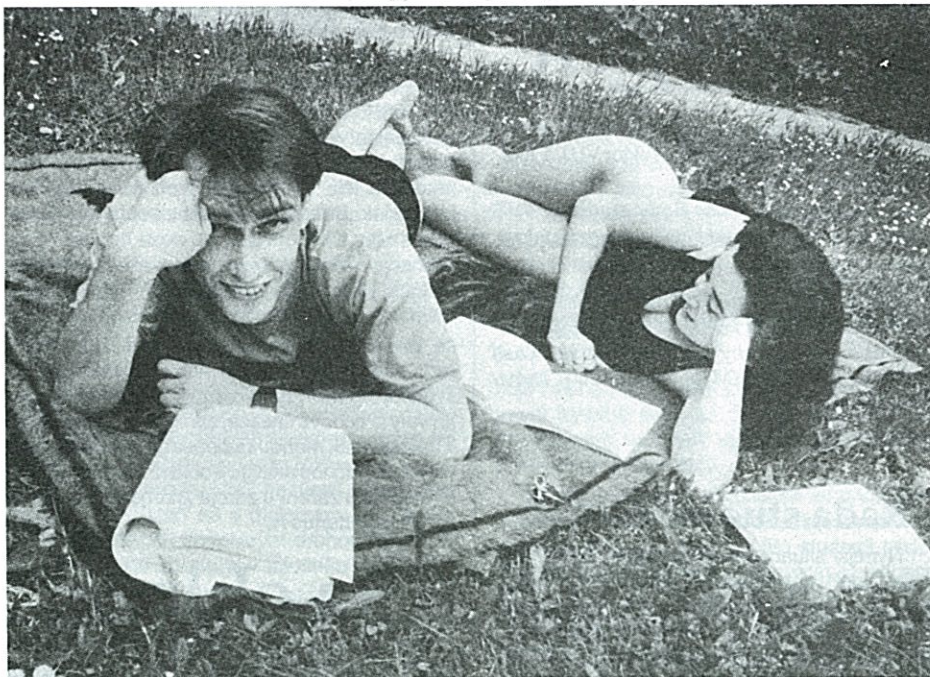

Foto: František Votápek

Víte, co je to hasačert? Jak "zužitečnit" dovolenou

Blíží se doba prázdnin a dovolených a s ní i možnost příjemné rekreace spojené s neběžným způsobem sebevzdělávání. Takovou nekonvenční učebnicí může být stará technika, různé důmyslné stavby, stroje, přístroje a zařízení, které sloužily v dobách našich dědů, pradědů či ještě dříve. V technických památkách je skryto všechno, co lidstvo do té doby dokázalo vymyslet a vytvořit. Jsou to výtvory hloubavých mozků, šikovných rukou.

Technické památky v krajině, nebo exponáty v sálech muzeí, každoročně k sobě vábí nemalý počet obdivovatelů. Připojte se k nim! Vypravte se sami za památkami staré techniky! Ty nejznámější vám nabídne například starší publikace Mojžíša Maršáka "Putování za technickými zajímavostmi ČSR", Olympia, Praha 1981. Je-li však něco vskutku zajímavého, pak je to vlastní průzkum méně známých, nebo dosud zcela opomíjených objektů. Je to dobrodružství objevování neznámého, ke kterému patří náhodná setkání se skromnými a tedy nenápadnými a přitom velmi vzdělanými lidmi. Je to sonda do posloupnosti technického myšlení našich předků, vnikání do tajů zaniklých řemesel, po všech stránkách činnost neobyčejně zajímavá, osobně i společensky významná a přínosná. Kdo jiný by měl v ní mít zálibu a měl v ní nalézat uspokojení než zvědavý příští inženýr? Víte snad, jaké zařízení bývalo ve starém hamru a jak se nazývalo? Znáte historii dnes už tichých vodních mlýnů a pil na řece, po jejichž březích od dětství chodíváte? Víte, kde dodnes stojí dřevěné kryté mosty? A jak se stavěl a plavil vor? Co to je hasačert a další podivná pojmenování součástí větrného mlýna? Jaké typy mlýnů, těchto krásných staveb našich předků, u nás existují a odkud se vzaly? Měl větrný mlýn jen jedinou funkci? Všimli jste si litinových odlitků s patinou času? Víte kde, proč, jak a kým byly zhotoveny? Že je to nezájímavé? Zkuste a sami se přesvědčíte o opaku!

Máte-li hluboko do kapsy, vydejte se za technickými památkami aspoň v nejbližším okolí Brna. V Moravském krasu stojí větrné mlýny v Ruprechtově, v Ostrově a Kořenci.

V Senetářově najdete v doškeru krytém stavení dílnu, ve které se vyráběly knoflíky z perleti. V obcích a při cestách se dodnes zachovaly odlitky z litiny, kdysi dávno zhotovené v knížecích a hraběcích slévárnách v Adamově či Blansku. Prohlédněte si expozici umělecké litiny v blanském muzeu a také expozici muzea při bývalých vysokých pecích v Josefovském údolí. Ukázky zajímavých technických objektů z této oblasti jsou na lineorytech, jejichž autorem je prof. ing. Karel Stránský, DrSc. Při návratu z Moravského krasu se zastavte v Bílovicích u pomníku vynálezce lodního šroubu J. Ressela. Podobný můžete vidět i ve Vídni. Slyšeli jste o Machově čísle? Rodný dům tohoto fyzika dodnes stojí v Modřicích. A když už se vydáte od Brna na jih, nezapomeňte navštívit starou kovárnu v Těšanech. Pokud dopravní prostředek se čtyřmi nebo aspoň dvěma koly nevlastníte, ze středu města Brna se pohodlně dostanete autobusem do Lišně, kde stojí za prohlídku expozice brněnského Technického muzea, věnovaná historii městské dopravy, tramvajím, trolejbusům, autobusům. A dál už nebudu napovídat. Vždyť jen stačí chodit s otevřenými očima!

Doc. Ing. Vladimír USTOHAL, CSc.

Větrný mlýn
z obce Rudice

Emily Dickinsonová

*Louka se dělá vesele:
pár včel a trochu jetele
nebo jen jeden jetel a jedna včela
- a louka je celá, přídáš-li snění.
A snění stačí, když včela není.*

Emily Dickinsonová (1830-1886)

slavná americká básnířka, zakladatelka moderní poezie. Za jejího života vyšlo tiskem pouze sedm básní z tisíce napsaných, a to ještě bez autorčina souhlasu. První sebrané svazky její poezie vyšly v USA až v roce 1930. Na jaře letošního roku u nás vyšla v nakladatelství Aula její sbírka V zahradě.

**Prázdniny, dovolenou,
a vůbec celé léto, jako
báseň všem čtenářům
VUT News přeje redakce
a všichni, kteří se po celý
školní rok podíleli na
přípravě a výrobě novin.**

(V létě vyjde číslo VUT News pouze
v červenci, další pak až v měsíci září.)

Cyklistické závody

Husovice - ulice Cacovická. Je sobota 14. května 1994, deset hodin dopoledne. Na startu I. ročníku cyklistického závodu pořádaného ústavem tělesné výchovy Fakulty elektrotechniky a informatiky VUT v Brně jsou připraveni zaměstnanci VUT a jejich rodinní příslušníci, nechybí ani rektor VUT, děkan a proděkan FEI.

Po startu následuje prudké stoupání na Lesnou, které rozděluje peloton do několika skupin. Nikdo se však nevzdává. Za pomoci mechanika firmy "Jízdní kola Josef Perný" je odstraněna první závada a závodník ještě stačí dohnat peloton před cílem 1. etapy v Soběšicích. Po krátkém občerstvení se všech 24 závodníků vydává do dalšího stoupání k Útěchovu. A už jsme v cíli 2. etapy. Někteří unavení závodníci využívají služeb maséra. Po startu 3. etapy následuje prudký sešup dolů k Adamovu a po rovině se řítí peloton obrovskou rychlostí do cíle v Bílovicích nad Svitavou. Spurt závodníků nestačí ani rozhodčí a do cíle 3. etapy přijíždějí v závěsu za závodníky.

Nejen sportem živ je člověk. Párek a účastnický diplom je zdařilou tečkou za akcí, které přálo i počasí. Všichni účastníci byli obdarováni cyklistickou čepičkou a propisovací tužkou, kterou si zapsali termín příštího ročníku cyklistického závodu. Příští ročník bude odstartován 13. května 1995. Už dnes můžete začít trénovat.

PaedDr. Jindřich BAUER
vedoucí ÚTV FEI VUT